بسم الله الرحمن الرحیم

مقام معظم رهبری :

این اعتکافی که جوانها انجام میدهند، در واقع دارند با خدا خلوت میکنند. اعتکاف بیشتر یک کار فردی است؛ ایجاد یک ارتباط با خداست. جوری نشود که برنامه‌های جمعی این مراکز اعتکاف، حال خلوت و حال ارتباط فردی و قلبی با خدا را در افراد ضعیف بکند یا بگیرد. مجال بدهند؛ وقت بگذارند؛ بگذارند این جوانها قرآن بخوانند، نهج‌البلاغه بخوانند، صحیفه‌ی سجادیّه بخوانند.

بخصوص من در این ایام اعتکاف، صحیفه‌ی سجادیه را توصیه میکنم. این صحیفه‌ی سجادیه واقعاً کتاب معجزنشانی است. خوشبختانه حالا ترجمه هم شده و ترجمه‌هائی هست. سال گذشته ترجمه‌ی خوبی از صحیفه‌ی سجادیه را به من دادند و آن را دیدم؛ ترجمه‌ی بسیار خوبی است. از این معارف موجود در دعاهای حضرت علی‌بن‌حسین (سلام اللّه علیه) در صحیفه‌ی سجادیه، استفاده کنند؛ بخوانند؛ تأمل کنند.

اینها فقط دعا نیست؛ درس است؛ این کلمات امام سجاد -و همه‌ی ادعیه‌ای که از ائمه (علیهم‌السّلام) مأثور است و بدست ما رسیده است - پر است از معارف.

پس ماه رجب ، ماه عبادت است، ماه توسل به پروردگار است، ماه تضرع است؛ و در این راه، ماه تشبه به امیرالمؤمنین است. با خدا ارتباطمان را قوی کنیم تا در میدانهای زندگی بتوانیم با اراده‌ی محکم، با قدم استوار و با ذهن روشن، وارد هر میدانی بشویم.

دیدار اقشار مختلف مردم

به مناسبت میلاد حضرت علی (علیه‌السّلام) ۱۳۸۷/۴/۲۶

این الرجبیون؟

هرگز نمی توان ارزش همه زمانها را برابر دانست،چنان که نمی توان همه مکانها را برابر شمرد. برخی زمانها و مکانها ارزشی والا دارند. ماه رجب ارزشمند است، ماه سلوک و زدودن زنگارهای شیطانی از آیینه دل است؛ ماه ولایت و برافروختن چراغ معرفت در شبستان وجود است؛ ماه رجب گاهِ اعتکاف است. در این ماه، که هنگامه تحول است، عاکفان کوی دوست، با حضور در صحن و سرای دوست، پله های سلوک را پیموده و پله پله به خدا نزدیکتر می شوند. معتکف روزه اش، نمازش، حضورش در مسجد و دیگر اعمالش مایه تقرب است. در خانه دوست، سفره ایی از مغفرت و بخشایش گسترده شده و عاکف با صیقل روح و روان ، زنگار گناه از دل می زداید و مهیای ضیافت بزرگ در ماه وصال می گردد. ماهی که عشاق از سفره پرفیض الهی، لقمه های راز بر می چینند و عطر قرآن از ژرفای دل بار یافتگان، مشام جان را می نوازد.

در فضیلت اعتکاف همین بس که معادل طواف کعبه و همتای رکوع و سجود است. خدای منّان می فرماید: "... وَعَهِدنَاإِلی ابراهیمَ وَ اِسمعیلَ اَن طَهِّرا بَیتِی لِلطّائِفینَ وَالعاکِفینَ وَالرُّکَّعِ السُّجود؛ (آیه ۱۲۵، سوره بقره) و ما به ابراهیم و اسماعیل فرمان دادیم که خانه مرا برای طواف کنندگان و معتکفان و رکوع کنندگان و سجده کنندگان از هرگونه آلودگی تطهیر کنند."

امام صادق علیه‌السلام می فرماید: «إذا کانَ یَوْمَ القِیامَةِ نادی مُنادٍ مِنْ بَطْنانِ العَرْشِ أَیْنَ الرَّجَبِیُّونَ؟ یَقُومُ اُناسٌ یَضِیءُ وُجُوهُهُمْ لِاَهْلِ الْجَمْعِ عَلی رُؤُوسِهِمْ تیجانُ الْمُلْکِ وَذَکَرَ ثَواباً جَزیلاً اِلی اَنْ قالَ: هذا لِمَنْ صامَ مِنْ رَجَبٍ شَیْئاً وَلَوْ یَوْماً مِنْ أَوَّلِهِ اَوْ وَسَطِهِ اَوْ آخِرِهِ»، وقتی روز قیامت شد، ندا کننده ای از درون عرش صدا می زند کجایند «رجبیون»؟

پس گروهی که چهره آنان بر جمعیت درخشان است و تاج شاهی بر سر دارند بلند می‌شوند. آن گاه امام صادق علیه‌السلام، ثواب‌های زیادی نام برد.و بعد فرمود: همه این‌ها برای کسی است که قسمتی از ماه رجب را روزه بگیرد،حتی اگر چه یک روز در اول یا وسط یا آخر آن باشد.

چشم دل بازکن

شما معتکفان مخصوصاً جوانها همّتتان بلند باشد خدای سبحان در انجاز وعده در قضای حاجت فرقی بین قلیل و کثیر نمی گذارد از یک سو، از طرفی ما پرورده اهل بیتیم آنها ما را به همّت والا فرا خواندند وجود مبارک پیامبر اکرم(علیه و علی آله آلاف التحیّة والثناء) فرمود: «إنّ الله جوادٌ یحبّ الجود و مَعالی الامور و یَکره سفسافها» خدا همّتهای بلند را دوست دارد نه تنها با آن درگیر نیست یا مزاحمت نمی کند یا منع نمی کند همّت بلند را دوست دارد همّت نازل محبوب خدا نیست برای خدا فرق نمی کند دعاهایتان را توسعه بدهید خواسته‌هایتان را توسعه بدهید این ذوات قدسی این دعاها را به ذات اقدس الهی عرضه می کنند و خدای سبحان می پذیرد.اگر او «أقرب إلینا من حبل الورید» یعنی تمام تلاش و کوشش ما این باشد که این حجابها را برطرف بکنیم این غبارها را و به تعبیر آیه قرآن کریم ﴿کَلّا بَلْ رَانَ عَلَی قُلُوبِهِم مّا کَانُوا یَکْسِبُونَ﴾ را برطرف کنیم این رِیْن را این غبار را این چرک را برطرف کنیم تا بیدار بشویم و ببینیم آن چشمی که در سورهٔ حج فرمود برخیها چشم دلشان کور است را با جرّاحی بینا کنیم بیدار کنیم ﴿لاَ تَعْمَی الأَبْصَارُ وَلَکِن تَعْمَی الْقُلُوبُ الّتِی فِی الصُّدُور﴾ .این دعاها این عبادتها این اعتکافها سهم تعیین کننده‌ای در شستشوی این صحنه دل دارد اگر این رِین‌ها برطرف بشود انسان به مقدار خود خدا را می‌شناسد.

آیه الله جوادی آملی

احکام اعتکاف

۱. ارکان اعتکاف:

اعتکاف چیست؟

ارکان عبادت یعنی اجزایی که اگر عمداً یا سهوا ترک شوند، آن عبادت باطل می شود.اعتکاف نیز ارکانی دارد که عبارت‌اند از ۱) نیت ۲) توقف در مسجد جامع شهر یا مساجد چهار گانه معروف ۳) کمتر از سه روز نبودن اعتکاف ۴) روزه دار بودن معتکف در ایام اعتکاف

۲. زمان اعتکاف:

اعتکاف در هر زمانی که انسان بتواند حداقل سه روز در مسجد بماند صحیح است، و بهترین زمان برای آن، ماه مبارک رمضان و مخصوصا در دهه آخر آن ماه می باشد و همچنین ماه رجب.

۳. نیت اعتکاف:

اعتکاف،همانند سایر عبادات،باید با نیت و قصد قربت‌باشد و هر گونه ریا و خود نمایی و قصد غیر الهی آن را باطل می‌کند. در نیت اعتکاف،قصد وجه شرط نیست،یعنی لازم نیست قصد کند که اعتکاف واجب است‌یا مستحب. زمان نیت اعتکاف، وقت شروع اعتکاف است که شروع طلوع فجر می باشد و با استمرار نیت اول شب هم مانعی ندارد.اعتکاف را می توان به سه صورت به جای آورد. ۱) برای خود ۲) به نیابت از مردگان ۳) به نیابت از زندگان

اگر اعتکاف را به نیابت از کسی که، از دنیا رفته به جای آورد، در این صورت اعتکاف را تنها به نیابت از یک نفر می توان انجام داد ولی اگر مقصود اهدای ثواب باشد می توان ثواب اعتکاف را به چند نفر، زنده یا مرده، هدیه کرد.

در مورد نیابت از شخص زنده، میان فقها اختلاف نظر وجود دارد.

بسیاری از فقها در درستی چنین اعتکافی، تردید کرده اند. در این صورت، هرگاه نایب، اعتکاف را به قصد رجا، یعنی امید به مطلوب بودن عمل نزد خدا، نه به عنوان عبادتی حتمی انجام دهد، مانعی ندارد.

شرایط اعتکاف:

در صحت اعتکاف علاوه بر شرایط عامه تکلیف (ایمان، عقل و قدرت) ، اموری شرط است:الف) قصد قربت ب) روزه ج) سه روز روزه دار بودن د) وقوف در چهار مسجد: مسجد الحرام، مسجد النبی«ص» ، مسجد جامع کوفه و مسجد بصره . ولی به قصد رجاء (به امید پاداش) می توان در مسجد جامع هر شهر معتکف شد. ه)اجازه شوهر و اجازه پدر و مادر و) پیوستگی اعتکاف

محرمات اعتکاف:

۱. پرداختن به امور جنسی به معنای وسیع آن: که شامل هر نوع بهره برداری شهوانی می باشد .

۲.بوییدن عطر و هر نوع بوی خوش و گیاهان معطر به قصد لذت بردن

۳. مجادله و مناقشه: حرمت جدال مربوط به اموری است که معتکف بخواهد فضل و برتری خود را به دیگران نشان دهد.

۴. محرمات روزه: در حال روزه یعنی از طلوع تا غروب خورشید، که معتکف روزه می گیرد، باید از محرمات روزه نیز اجتناب نماید. بعضی از فقها محرمات احرام را بر معتکف مستحب دانسته اند.

۵. خرید و فروش

اعمال اعتکاف:

اعمال شب سیزدهم: اعمالی را باید در این شب انجام داد؛ از جمله آن ده رکعت نماز است که اگر به درستی به جا آورده

شود، دارای ثواب و پاداش بزرگی است. در روایتی از پیامبر (ص) می خوانیم: « کسی که در شب سیزدهم ماه رجب ده رکعت نماز بخواند؛ بدین گونه که در رکعت اول حمد یک مرتبه و سوره عادیات هم یک مرتبه و در رکعت دوم حمد یک مرتبه سوره تکاثر نیز یک مرتبه بخواند و بقیه رکعت ها را هم به همین نحو تمام کند، خداوند متعال گناهان او را می آمرزد و اگر عاق والدین هم باشد خداوند سبحان از او راضی می شود، و همچنین در قبر نکیر و منکر به او نزدیک نمی شوند و او را نمی ترسانند و بر پل صراط هم چون برق خاطف (سریع) عبور مـی کند و نامه اعمالش را به دست راستش می دهند و میزان اعمالش سنگینی می کند و در بهشت فردوس هزار شهر به او اعطا می شود.»روز سیزدهم هم روزه اش ثواب فراوان دارد و برای کسی که بخواهد عمل ام داود را به جای آورد، باید این روز و دو روز بعدش را روزه بگیرد.

و اما ...

وقتی که دلت در کشاکش زندگی روزمره خسته می شود کوچه به کوچه بوی نسیمی را جستجو می کنی تا این روح بی قرار برای ساعتی قرار گیرد،جایی که همه چیز بی درنگ رنگ ببازد و رشته ی هر تعلقی از این جسم نحیف گسسته شود و آنجاست که وقتی صفحه های تقویم را ورق می زنی و به روزهای ماه رجب می رسی ناخودآگاه برایت روزهای پرطراوتی تداعی می شود، همان روزهایی که دلت برایش پر می کشد و مرغ جانت را با آن وعده ی رهایی می دهی، روزهایی که مشتاقانه انتظار میکشی تا دست از دلبستگی‌هایت کشیده و به آسمان بلندشان کنی و طلب کنی هر آنچه می خواهی در روزهای که مزین به نام سنت نبوی اعتکاف شده...

و اعتکاف یعنی سرود سبز دیدار و میزبانی بی چون و چرای پروردگار . مقیم شدن در خانه‌اش و رهایی از دلشوره‌هایی که رنگ تعلق به تن دارند. یافتن خویشتن خویش در زلال ترین زمزم عشق .

و اعتکاف خلوتگاهی است برای نوشیدن آب حیات دل و فارغ شدن از هر چه غیر اوست و به رخ کشاندن اوج بندگی و عبودیت و در عین حال سر دادن ندای (الهی ان قل زادی فی المستغفر منه) معبودم کم بود توشه ام در سیر بسوی تو

اعتکاف اعتراف به ناتوانی ما در مسیر شکرت است و فریاد (اللهم الهمنا طاعتک و وجنبنا معصیتک) خدایا الهام کن به ما طاعتت را و از نافرمانیت در امان بدار . این سه روز حال و هوای خاصی را عینیت می‌بخشد که‌اگر لطف حضرت پروردگار شامل حالمان شود توشه ای برخواهیم چید که ما را همه عمر پناه خواهد بود و این روزها و شبهاست که می تواند منجی ما باشد در جایی که (لاینفع مال و لابنون) رخ می نماید همانجاست که عبادت خالصانه ی این روزهایت سایبانی می شود از لطف ، تا غبطه بخـورند آنانی که گفتند تو جز نا فرمانی هیچ نمی کنی!! جایی که هزاران هزار دل عاشق در جای جای این مرز و بوم با چشمی بارانی آن را آرزو می کنند پس قدر خودت را بدان و مگذار دلت را شیاطین کمین گرفته بربایند.

***

* احمد بن حنبل می گفت:فضایلی که برای علی بن ابیطالب آمده است. برای هیچ یک از صحابه دیگر رسول الله نیامده است.

المستدرک علی الصحیحین ، ج ۳ ، ص ۱۰۷ حدیث ۴۵۷۲

* به تواتر رسیده است که فاطمه بنت اسد، امیر مؤمنان ـ کرّم اللّه وجهه ـ را در خانه کعبه به دنیا آورد.»

المستدرک علی الصحیحین،ج ۳،ص ۵۵۰ حدیث ۶۰۴۴

دفتر تبلیغات اسلامی
شعبه جنوب شرق

فصل فرصت

اعتکاف

میزبان جوونه های خیر

سامانه پیامک : ۱۰۰۰۰۰۱۵۱

www.Iranshahr.dte.ir

پاسخگویی به سوالات شرعی : ۰۹۱۵۰۲۲۹۶۰۰